

RIMSKE NAJDBE S TURNIRSKEGA PROSTORA NA PTUJSKEM GRADU

VOMER MOJCA

Ptuj

Ob odkrivanju zgodnje srednjeveških grobov leta 1979 so bili najdeni tudi fragmenti antične keramike na terasi, kjer so že pri izkopavanjih 1946/47. l. odkrili poleg ostankov rimskih stavb (mozaiki, opeke, fragmenti plastike in pod.) tudi novce, fibule, steklo, kovinske predmete, fragmente terre sigillate ter veliko navadne keramike, od katere je samo majhen del objavljen. Klemenc J., *Ptujski grad v kasni antiki*, Dela SAZU 4 (1950) 52 ss.

Poleg vrste netipičnih fragmentov je tudi nekaj boljših posod. Pozornost priteguje fragment bikonične skodelice z bleščečo črno glazuro, verjetno terre nigre (T. 1 sl. 11), ustje plitke posode v fakturi mlajše terre sigillate (T. 1, sl. 10), del krožnika z navzven zavihanim ustjem v tehniki imitirane terre sigillate (T. 1, sl. 1) in dr. Od navadne lončenine imamo konične krožnike (T. 1, sl. 2—6), vrče (T. 1, sl. 7, 8, 17, 18, morda tudi 9 in 15), ter nekaj drugih oblik.

Sonda A

Najdbe:

1. Fragmentirano dno z delom ostenja, iz prečiščene gline. Jedro je sivo žgano, z zunanje in notranje strani je fragment svetlo rdeče opečnate barve in rdeče prevlečen. Dno ima na zunanji strani odebeljen rob.

Velikost: 8,8 × 7,55 cm, višina 2,4 cm. T. sl. 8.

2. fragment dna z delom ostenja, iz prečiščene gline. Jedro je sivo žgano, z zunanje in notranje strani je fragment svetlo rdeče opečnate barve in rdeče prevlečen. Dno je na zunanji strani poudarjeno, na spodnji strani ima kaneluro od deščice lončarskega vretena, na zgornji strani pa so vidne kanelure, ki so nastale pri izdelovanju.

Vel. 4,2 × 7,2 cm, viš. 2,5 cm. T. sl. 7.

3. fragment dna in ostenja krožnika, iz prečiščene gline. Jedro je sivo, z zunanje in notranje strani je svetlo rdeče opečnato žgan in prevlečen z opečnato rdečo barvo. Zunanja plast pri ostenju je odluščena.

Vel. 2,4 × 6,5 cm, viš. 2,8 cm. T. sl. 9.

4. fragment ročaja posode (amforice), iz prečiščene gline, svetlo rdeče opečnate barve, sestavljen iz treh reber.

Viš. 5,6 cm, šir. 2,85 cm, deb. 1,2 cm. T. sl. 18.

5. fragment ročaja iz prečiščene gline, svetlo rdeče opečnate barve.
Viš. 5,3 cm, šir. 3,4 cm, deb. 1,3 cm. **T.** sl. 17.
6. fragment ročaja iz prečiščene gline, svetlo sive barve.
Viš. 3,2 cm, šir. 2,1 cm, deb. 0,7 cm.
7. fragment ostenja posode, iz prečiščene gline, svetlo rdeče žgan.
Viš. 3,2 cm, šir. 4,5 cm.
8. fragment ostenja posode s tankimi stenami, iz dobro prečiščene gline, svetlo rdeče žgan.
Viš. 3,8 cm, šir. 4,9 cm.
9. fragment vratu posode s tankimi stenami, iz dobro prečiščene gline; na zunanji strani je svetlo rjavo, na notranji pa sivkasto žgan. Fragment ima na zunanji strani vodoravno rebro.
Viš. 3,2 cm, šir. 3,4 cm. **T.** sl. 12.
10. fragment ustja pokrova, iz slabo prečiščene gline mešane s kvarcitnimi zrcni, sivo-črno žgan.
Viš. 5,7 cm, šir. 3,8 cm. **T.** sl. 6.
11. fragment ustja sklede, iz dobro prečiščene gline; svetlo opečnato žgan, v prelomu siv; na zunanji strani je črno glajen in ima prečno zarezo, z notranje strani pa je prevlečen z opečnato barvo.
Viš. 3,4 cm, šir. 4,6 cm. **T.** sl. 2.
12. fragment ustja posode s poudarjenim prehodom v spodnji del, iz prečiščene gline, jedro je sivo žgano, z zunanje in notranje strani je svetlo opečnato žgan.
Viš. 4,1 cm, šir. 7 cm. **T.** sl. 16.
13. fragment ustja in dela ostenja krožnika — imitacija terre sigillate, iz dobro prečiščene gline, svetlo opečnato žgan in prevlečen z rdečo barvo — glazuro.
Viš. 3,9 cm, šir. 7,5 cm. **T.** sl. 1.
14. fragment ustja sklede, iz dobro prečiščene gline, svetlo opečnato žgan in prevlečen z rdečo barvo.
Viš. 3,2 cm, šir. 4,8 cm. **T.** sl. 4.
15. fragment ustja sklede, iz dobro prečiščene gline. Jedro je sivo žgano; površina je svetlo rjava in delno od ognja črno ožgana, z notranje strani je rdeče barvan.
Viš. 4 cm, šir. 6 cm. **T.** sl. 5.
16. fragment stene posode, iz prečiščene gline, svetlo rjavo žgan, na zunanji strani so sledovi rdečega premaza.
Viš. 3,3 cm, šir. 2,7 cm.
17. fragment stene posode iz prečiščene gline, sivo žgan, na notranji strani je črno sive barve, zunanja stran je odlučena.
Viš. 3,8 cm, šir. 4,6 cm.
18. fragment stene posodice s tankimi stenami, iz dobro prečiščene gline, svetlo oker žgan in na zunanji strani prevlečen z opečnato rdečo barvo.
Viš. 2,4 cm, šir. 3 cm.
19. fragment stene sklede, iz prečiščene gline, svetlo opečnato žgan, z notranje strani prevlečen z rdečerjavo barvo.
Viš. 3,3 cm, šir. 4,4 cm.
20. fragment ustja vrča, iz prečiščene gline, svetlo opečnato žgan. Ustje je močno odebeljeno in navzven izvihano. Na ustju so sledovi odlomljenega ročaja — aplikacije.
Viš. 3,5 cm, šir. 5,8 cm. **T.** sl. 15.
21. fragment stene posode s prehodom v dno iz dobro prečiščene gline, temno sive barve. Na zunanji strani je fino glajen.
Viš. 3,4 cm, šir. 4,6 cm.
22. fragment ustja posodice, iz dobro prečiščene gline, sivo-črno žgan. Ustje je navzven izvihano, prehod v spodnji del posode je ostro naznačen z robom.
Viš. 2,5 cm, šir. 4,1 cm. **T.** sl. 13.
23. fragment stene posode, iz prečiščene gline, svetlo oker žgan. Na zunanji strani je komaj naznačeno rebro.
Viš. 2,6 cm, šir. 2,67 cm.
24. fragment stene posode, iz prečiščene gline, oker žgan in na zunanji strani rjavordeče barvan.
Viš. 3,4 cm, šir. 3,76 cm.

25. fragment srednjega (trebušastega) dela posode, iz prečiščene gline; na notranji strani je rjavo, na zunanji pa svetlo rdečkasto žgan.
Viš. 3,2 cm, šir. 5,37 cm. T. sl. 19.

Sonda B.

Najdbe:

26. Fragmentirano dno posode, iz prečiščene gline, svetlo rjavo žgano.
Vel. $5,1 \times 3,6$ cm.

27. fragment stene posode, iz prečiščene gline; jedro je sivo žgano, površina je rjavordeča.
Viš. 4,5, šir. 5 cm.

28. fragment ustja sklede, iz prečiščene gline, na zunanji strani temno sivo žgan in na robu prevlečen s črno barvo, z notranje strani sivorjav in prevlečen z rdečo barvo.
Viš. 3,6, šir. 4,6 cm. T. sl. 3.

29. fragment ustja pladnja terre sigillate, iz prečiščene gline, rdeče žgan in prevlečen z rdečo glazuro.

Viš. 2,2, šir. 2,6 cm. T. sl. 10.

30. fragment ročaja posode, iz prečiščene gline, rjavordeče žgan, jedro sivo.
Viš. 3,4 cm, šir. 3 cm, deb. 1,34 cm.

31. fragment stene večje posode, iz prečiščene gline, rdečkasto rjavo žgan, jedro sivo.
Viš. 8,1 cm, šir. 5,5 cm.

32. fragment srednjega dela fine posodice, iz prečiščene gline, sivo žgan in na zunanji strani črno glaziran.

Viš. 4,2 cm, šir. 4,6 cm. T. sl. 11.

33. dva sestavljena fragmenta ustja večje sklede z ravno odrezanim robom, iz prečiščene gline, rjavo žgana.

Viš. 4 cm, šir. 9,1 cm. T. sl. 14.

34. fragment spodnjega dela posodice, iz prečiščene gline, rjavo žgan in na zunanji strani rdeče barvan.

Viš. 3,4 cm, šir. 3,2 cm.

35. fragment stene manjše posode, iz prečiščene gline, rjavo žgan.

Viš. 3,5 cm, šir. 3,6 cm.

36. fragment ročaja posode, iz prečiščene gline, rjavo žgan.

Viš. 2,9 cm, šir. 3,9 cm, deb. 1,05 cm.

37. fragment spodnjega dela skodelice s polkrožnim prehodom iz dna v ostenje in delom navzven izvihanega ustja, iz prečiščene gline, rjavo žgan, zunanja stran je zglajena, notranja stena odluščena.

Viš. 2,7 cm, šir. 7,6 cm.

38. fragment ramena za začetkom steklene posode, zelene barve.

Vel. $3,7 \times 3,8$ cm.

RÖMERFUNDE VOM TURNIERPLATZ AUF DER BURG ZU PTUJ

Die Autorin gibt einen Überblick über die im J. 1979 in den Sonden »A« und »B« ausgegrabene Keramik. Darunter scheidet sie einige Fragmente von Terra nigra (Taf. Abb. 11). Terra sigillata (Taf. Abb. 10) und ihren Imitation (Taf. Abb. 1) aus sowie einige Beispiele von gewöhnlicher Töpferware (Taf. Abb. 2—6, 7, 8, 17, 18, vielleicht auch 9 und 15).

